

Motion till riksdagen 2020/21:3047

av **Leila Ali-Elmi (MP)**

Avidentifierade jobbansökningar

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa avidentifiering av jobbansökningar på offentliga arbetsplatser och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om uppdrag till Arbetsmiljöverket och tillkännager detta för regeringen.

Arbetets betydelse

Att arbeta har stor betydelse för människans möjligheter i samhället. En inkluderande arbetsmarknad har en stor betydelse för jämlikheten, välfärden och samhällets sammanhållning. Arbete har stor relevans för människans självkänsla och självförtroende. Det bidrar till att man känner sig delaktig i samhället och till ens personliga utveckling. Den som arbetar har mycket större sociala förutsättningar än vad andra har. Det är genom arbete som gemene man har möjlighet till att både tjäna pengar och spara.

Mycket av vår sociala trygghet och status är kopplad till om vi har ett arbete eller inte. En person utan en tillsvidareanställning har svårare att spara pengar och sämre förutsättningar för att till exempel få ett bolån. Naturligtvis finns det skillnad på jobb och jobb. Det är inte alla jobb som för med sig den breda tryggheten som en tillsvidareanställning har. Det är viktigt med trygga jobb som ger våra medborgare möjligheter. Vi behöver komma ifrån de otrygga anställningarna. Än mer behöver vi komma ifrån diskrimineringen på arbetsmarknaden som både belastar välfärdens resurser och dömer människor till ekonomiskt och socialt utanförskap.

Diskrimineringen på arbetsmarknaden

Diskriminering är ett omfattande problem i samhället. Idag har vi i Sverige sju lagstadgade diskrimineringsgrunder. De förekommer alla i mer eller mindre omfattning på arbetsmarknaden, men ofta handlar det om funkofofi, åldersdiskriminering, etnisk

diskriminering och könsdiskriminering. Men det är den etniska diskrimineringen vid rekrytering jag vill lägga fokus på här. Omfattande studier har gjorts på den etniska diskrimineringen på arbetsmarknaden. Det gemensamma är att det finns en tydlig skillnad mellan den som har ett svenskklingande namn och den som har ett utländskt namn, särskilt svårt är det för människor med namn från Afrika och Mellanöstern.

Forskarna Magnus Carlsson och Dan-Olof Rooth var tidigt ute för att studera den etniska diskrimineringen genom att göra ett fältexperiment, beskrivet i artikeln Etnisk diskriminering på svensk arbetsmarknad – resultat från ett fältexperiment, Ekonomisk Debatt, 3:2007, s 55–68. De använde sig av correspondence testing (CT) för att mäta den etniska diskrimineringen på arbetsmarknaden. Metoden bygger på att forskaren skickar ut två helt identiska men fiktiva jobbansökan till utannonserade jobb med den enda skillnaden att den ena har ett utländskt namn och den andra har ett svenskt namn. Skillnaden som uppmättes var enorm. Personen med ett svenskt namn hade 50 % större chans att bli kallad på en intervju. Även ILO har gjort en liknande undersökning med ungefär samma resultat.

Att det finns etnisk diskriminering på arbetsmarknaden är konstaterat men vad vi ska göra för att komma åt den är en fråga som vi ännu inte har löst.

Offentliga arbetsgivare bör gå före

För att få bukt med diskriminering finns det inte en enkel lösning. Vi behöver bygga upp infrastruktur i våra befintliga system som kan mäta diskrimineringen men det krävs även uppföljning av resultatet för att sedan kunna vidta åtgärder. Offentliga arbetsgivare bör gå i bräsch för arbetet för en diskrimineringsfri arbetsmarknad. Offentliga arbetsgivare behöver införa anonymiserade jobbansökningar i större omfattning. Man har tidigare gjort mindre pilotprojekt med anonymiserade jobbansökningar, dock har det saknats både utvärdering och uppföljning av arbetet. Därför är det viktigt att ge Arbetsmiljöverket uppdraget att både följa upp och utvärdera.

Diskriminering är ovärdigt i ett samhälle som anser sig vara en av världens främsta demokratier.

Etnisk diskriminering är inte enbart en fråga för de med utländsk bakgrund, det är ett enormt samhällsproblem som bidrar till en negativ utveckling och polarisering. Det bidrar till fragmentering, ojämlikhet och en ökad social utsatthet. Den sociala rörligheten stagnerar för människor med utländsk bakgrund. Det innebär att man har mindre utrymme och mindre frihet att göra de förändringar eller styra sitt liv åt det håll man själv vill. Därutöver är utanförskap i arbetsmarknaden något som i oerhört hög grad belastar vår gemensamma välfärd.

Leila Ali-Elmi (MP)